

ADVIES 12/04

MEMORANDUM AAN DE NIEUWE FEDERALE REGERING

Het Raadgevend Comité voor de Gebruikers vraagt de aandacht van de nieuwe federale regering voor de primordiale rol van de spoorweg in de mobiliteitsproblematiek en voor de hem toevertrouwde opdrachten van openbare dienst.

1 - Openbare dienst

De openbare spoorwegdienst is een essentiële factor van sociale cohesie.

De NMBS is een dienst van openbaar nut met als opdracht haar reizigersaanbod evenwichtig en dynamisch uit te bouwen ten behoeve van de ganse bevolking en niet uitsluitend de pendelaars. Het spoorstelsel wordt door iedereen mee betaald en moet dus ook in dienst staan van gezinnen met kinderen, jongeren, senioren, gehandicapten, fietsers en mensen in meer afgelegen gebieden. Ons spoorstelsel moet daadwerkelijk worden uitgebreid op basis van objectieve socio-economische criteria, en dit in alle regio's van het land. Daar waar een significant bevolkingspotentieel aanwezig is, moet de (her)opening van een aantal stopplaatsen mogelijk zijn.

België is een van de meest dichtbevolkte landen ter wereld, met een dicht netwerk van stedelijke centra, waarin de NMBS in staat moet zijn om te fungeren als een soort regionale metro. Een spoorwegmaatschappij die stiptheid, snelheid, veiligheid en comfort nastreeft, biedt een aantrekkelijk en volwaardig alternatief voor de verkeerscongestie, en dit niet alleen rond Brussel.

Het spoor moet de ruggengraat zijn van het hele openbaar vervoersstelsel en moet de belangrijkste schakel zijn in een geïntegreerde vervoersketen met de andere transportmodi. Hiervoor moet het spoornet hiërarchisch en functioneel beter worden uitgebreid. Het huidige zwaar en duur spormaterieel is vooral geschikt voor de verbindingen tussen de grote stedelijke centra onderling. Voor de regionale verbindingen moet resoluut uitgekeken worden naar nieuwe exploitatieconcepten die minder zwaar, eigentijds, klantvriendelijk en economisch beter verantwoord zijn. Daarnaast moeten er meer en beter uitgebreide overstapstations komen en de coördinatie met het regionaal en lokaal busvervoer worden opgevoerd om het achterland beter te integreren in het

basisnet van de spoorwegen. Zowel de dienstregeling als de tarieven van beide vervoersmodi moeten beter op elkaar worden afgestemd.

De openbare dienst is zwaar geraakt als gevolg van de Europese richtlijnen en het afschaffingsbeleid van diensten door de NMBS.

Het Raadgevend Comité voor de Gebruikers vraagt de regering de nodige maatregelen te treffen om de ontmanteling van de openbare dienstverlening te stoppen en haar voortbestaan te verzekeren.

Het vraagt in het bijzonder dat de NMBS zou terugkomen op haar beslissing om de vroegste en laatste treinen af te schaffen. Deze afschaffing treft vooral de zwakste reizigers die geen ander middel hebben om naar hun werk te gaan. Dit is een grove aanslag op de openbare dienstverlening.

2 – Investeringsbeleid

Het Raadgevend Comité voor de Gebruikers vraagt dat ondanks de moeilijke economische toestand de inspanningen op het stuk van de investeringen zouden worden voortgezet. Het Raadgevend Comité voor de Gebruikers herinnert eraan dat de NMBS vandaag nog altijd betaalt voor het beleid van ondermaatse investeringen in de periode 1970-1990.

De NMBS moet continu en regelmatig kunnen investeren, anders legt ze een zware hypotheek op haar toekomst. De ervaring uit het verleden moet een signaal zijn voor de toekomst.

3 - Afschaffingen

In geval van financiële problemen is het enige beleid van de NMBS afschaffingen:

- afschaffen van stopplaatsen
- afschaffen van loketten
- afschaffen van treinen

De afschaffing is een gemakkelijke oplossing maar tevens een falen. Structuurverlies is het begin van de teloorgang van een bedrijf.

Het Raadgevend Comité voor de Gebruikers vraagt dat de regering de NMBS-groep ambitieuze doelstellingen zou opleggen op het stuk van de dienstkwaliteit en het aantal vervoerde reizigers.

De Zwitserse spoorwegen vervoeren per jaar 100.000.000 reizigers meer dan de NMBS. Maar de Zwitserse spoorwegen kennen het woord afschaffing niet. Het overwegen waard.

4 - Stiptheid

De stiptheid kende in 2010 een historisch dieptepunt. In de loop van 2011 besloot de NMBS-groep 129 maatregelen in te voeren om de stiptheid te verbeteren. Dit vertaalde zich in een lichte verbetering in 2011.

Nochtans zijn vertragingen, afgeschafte treinen, ontoereikende samenstellingen het dagelijkse lot van honderdduizenden reizigers. Het Raadgevend Comité voor de Gebruikers wil dat er een einde komt aan hun lijdensweg.

5 - Grensoverschrijdende relaties en diensten

Nu de Europese landsgrenzen vervagen, moet alles in het werk worden gesteld om het ontmantelingsproces van de klassieke grensoverschrijdende spoordiensten een halt toe te roepen. Bijvoorbeeld:

- de afschaffing van de Beneluxdienst Brussel - Amsterdam
- de opdoeking van de verbinding Erquelinnes - Jeumont
- de vermindering van de diensten tussen Rijsel, Doornik en Kortrijk.

De regionale grensoverschrijdende verbindingen moeten opnieuw worden ingesteld of versterkt zowel naar de naburige regionale centra als naar grotere steden, of anderszins moet de exploitatie van de relaties worden toegestaan aan de buurnetten.

Wat de tarieven aangaat, vraagt het Raadgevend Comité voor de Gebruikers een eenvoudig tarifieringsprincipe toe te passen, wetende dat de Belgische tarifiering toegepast wordt tot het eerste station over de grens.

6 - Werking van het Raadgevend Comité van de Gebruikers

Het Comité, opgericht door de wet van 21 maart 1991, is samengesteld uit vertegenwoordigers van organisaties uit het brede middenveld van de samenleving: gezinnen, jongeren, senioren, gehandicapten, fietsers, openbaar vervoergebruikers, federale instellingen, steden en gemeenten, milieuorganisaties, vervoerbedrijven, werkgevers, werknemers en zelfstandigen.

Het Raadgevend Comité van de Gebruikers werkt nu al zeventien jaar op louter vrijwillige basis. Om zijn taak naar behoren te kunnen vervullen en voor de ontwikkeling van nieuwe initiatieven, die telkens weer van het Comité verwacht worden, vraagt deze dat de regering de nodige maatregelen zou treffen om het te verzekeren van een voltijdse en permanente professionele ondersteuning voor de voorbereiding van zijn dossiers en de redactie van al zijn adviezen.

Dit advies wordt eenparig goedgekeurd in de plenaire vergadering van 6 maart 2012.